

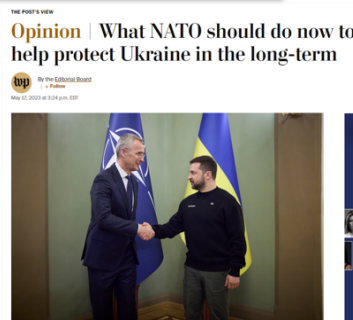
Тема вступу України до НАТО у західних медіа

Методологія

Період: лютий-червень 2023

Висновки в цьому документі ґрунтуються на аналізі статей, у яких висловлені думки окремих експертів щодо вступу України до НАТО. Здебільшого були проаналізовані позиції академіків, військових експертів, чинних і колишніх високопосадовців, редакторів видань. Масив для аналізу не охоплював фактологічні новинні статті, що висвітлюють зміну позицій урядів окремих країн стосовно перспектив прийняття України до Альянсу. Публікації, що відповідали цілям аналізу, були знайдені у 13 медіа-джерелах, більшість з яких мають середню кількість переглядів статей від 20 000.

Географія проаналізованих медіа: США, Франція, Німеччина.

Переважна більшість публікацій фокусується на **перспективі членства України в НАТО** в осяжному майбутньому. Здебільшого ці статті діляться на два табори – прихильників та противників приєднання України до Альянсу в найближчий час.

Прийняття України до НАТО у найближчій перспективі – позиція «ЗА».

Прихильники, аргументи

Позиція прихильності до якнайшвидшого прийняття України до НАТО, яку перед самітом у Вільнюсі активно просувають лідери країн Східної Європи, знаходить чималу підтримку і серед авторів статей — членів редколегій провідних ЗМІ, військових аналітиків, колишніх військовопосадовців тощо.

Ключові аргументи “за” якнайшвидший вступ України до НАТО:

- 1 На Заході визнають, що Путін розпочав війну з метою перешкодити Україні вступити до НАТО та ЄС, тому не хочуть винагороджувати агресію відмовою Україні у членстві в цих інституціях:

“Yet officials in Washington and European capitals also fully grasp that Mr. Putin launched his war largely to prevent Ukraine from moving further into the West’s ambit, meaning not just NATO but also membership in the European Union, for which Kyiv was made a formal candidate last year. They are rightly loath to reward the Russian dictator’s aggression by retreating from the promise of Ukraine’s full membership in NATO.” ([The Washington Post](#), травень 2023, редколегія)

“Without Ukraine’s integration, Putin — and whomever succeeds him — will continue to believe they have a chance to control it. Indeed, by defeating him militarily in Ukraine, as well as by integrating the country into the West, Russia’s strategic failure will be realized. And this will help restore a degree of order — demonstrating that aggression doesn’t pay — as well as send a clear signal to Moscow that there’s no future prospect where renewed aggression would be successful.” ([Politico](#), травень 2023, автор — журналіст Ivo Daalder)

- 2 Відновлення України не може розпочатись без надійних гарантій безпеки:

“Ukrainians and international officials are correct that the country’s postwar reconstruction — potentially a \$1 trillion project — is unlikely to succeed without credible Western security guarantees. What U.S. or European firm would risk sinking millions in a new manufacturing facility that might be the target of a future Russian missile strike?” ([The Washington Post](#), травень 2023, редколегія)

“Thus, Ukraine’s ability to emerge as a strong, vibrant, prosperous nation after the war crucially depends on its security. It’s what this war is about.” ([Politico](#), травень 2023, автор — журналіст Ivo Daalder)

- 3 Прийняти Україну до НАТО буде дешевше, ніж забезпечувати їй постійну військову підтримку:

“Another benefit, she said, is that having Ukraine inside NATO would be “cheaper, much cheaper” than making it a militarized hedgehog for the next 50 years. (Kaja Kallas, the prime minister of Estonia)” ([The New York Times](#), травень 2023, автор — Steven Erlanger, the chief diplomatic correspondent in Europe for The New York Times)

- ④ Існують історичні прецеденти вступу до НАТО країн із невирішеними територіальними проблемами (наприклад прийняття до Альянсу Західної Німеччини після Другої світової війни):

"Still, if the war does not in the end produce large-scale Russian withdrawal and defeat, what could prove convincing to Mr. Zelensky and Ukrainians — giving any peace talks the most leverage — would be NATO membership, behind solidified cease-fire lines, perhaps patrolled, Mr. Heisbourg [a French defense expert] suggests, by a coalition of peacekeeping forces from NATO and other countries, like India or even China. That would be coupled with the promise, as in Germany, that Ukraine's complete reunification would remain a live issue for the future. NATO membership would solidify the peace and allow reconstruction, private investment and the return of many refugees." ([The New York Times](#), травень 2023, автор — Steven Erlanger, the chief diplomatic correspondent in Europe for The New York Times)

- ⑤ Україна бореться не лише за себе, а й за своїх сусідів, тому має право стати членом Альянсу:

"There are many reasons why Ukraine's future is in the West. The political case is straightforward: Ukraine has fought not only for its own security but for those of its neighbors." ([Politico](#), травень 2023, автор — журналіст Ivo Daalder)

"I'm in favor — and it will be the topic of collective discussions in the coming weeks — of giving tangible and credible security guarantees for two reasons: Ukraine protects Europe today and she gives Europe security guarantees," he [Macron] said. ([Politico](#), червень 2023, автори — журналісти Suzanne Lynch та Clea Caulcutt)

- ⑥ Поза Альянсом Україна може стати небезпечною країною, перетворившись на озброєного самітника, який бореться за власну безпеку:

"The West may try to reassure Ukraine by promising to provide it with all the means necessary to defend itself — as it has to date — but absent Ukraine's integration into the Western alliance, the country will become like Israel: self-reliant, distrustful of its neighbors, singularly focused on its own security, willing and able to take preemptive action whenever it deems necessary, even possibly seeking its own nuclear weapons. A Ukraine unmoored could become a rogue actor — which would be a security problem in the middle of Europe." ([Politico](#), травень 2023, автор — журналіст Ivo Daalder)

Цю ідею озвучує також Генрі Кіссінджер – колишній Державний секретар США:

"The outcome should be one in which Ukraine remains protected by Europe and doesn't become a solitary state just looking out for itself. If I talked to Putin, I would tell him that he, too, is safer with Ukraine in NATO. We have now armed Ukraine to a point where it will be the best-armed country and with the least strategically experienced leadership in Europe. If the war ends like it probably will, with Russia losing many of its gains, but retaining Sevastopol, we may have a dissatisfied Russia, but also a dissatisfied Ukraine – in other words, a balance of dissatisfaction. So, for the safety of Europe, it is better to have Ukraine in NATO, where it cannot make national decisions on territorial claims." ([The Economist](#), травень 2023, інтерв'ю)

Прийняття України до НАТО у найближчій перспективі – позиція «ПРОТИ».**Прихильники, аргументи**

Найбільш поширена думка у публікаціях цієї категорії — те, що на даний момент потрібно обговорювати не повноцінний вступ України до НАТО, а сталу військову підтримку країни її союзниками з метою допомогти відвоювати власні території та зміцнити позиції на майбутніх переговорах з Росією.

"Last month, he [Jens Stoltenberg] urged alliance nations to concentrate on continued assistance, "because without a sovereign, independent Ukraine, there is no meaning in discussing membership." ([The Washington Post](#), травень 2023, автори — журналістки Missy Ryan, Emily Rauhala)

"The focus at this point has to be on practical support, and how do we best sustain the security assistance that we are providing Ukraine," a senior U.S. official told reporters in Brussels last month. "That is the overriding political objective right now, because in terms of what broader political relationship there is post-conflict between NATO and Ukraine is somewhat moot if we don't absolutely guarantee that we're able to sustain the security assistance." ([The Washington Post](#), травень 2023, автори — журналістки Missy Ryan, Emily Rauhala)

Така позиція часто порівнюється зі «стратегією дикобраза», тобто ідеєю озброїти Україну настільки, щоб Росія не наважилась на повторення агресії (за аналогією Ізраїля) ([The Washington Post](#), травень 2023, редколегія)

Ключові аргументи проти вступу України до НАТО у найближчій перспективі, що наводяться у медіа:**① Вступ України до НАТО ще більше спровокує Росію та сприятиме ескалації війни:**

"Countries with stronger reservations point out that admitting Ukraine while it is at war with Russia could automatically trigger Article V, NATO's mutual defense clause, which would thrust the alliance into a major conflict with the world's biggest nuclear power. Rapid steps toward accession might also cause Putin to escalate his campaign in Ukraine." ([The Washington Post](#), травень 2023, автори — журналістки Missy Ryan, Emily Rauhala)

"The counterargument, held widely in Washington and Western Europe, is that NATO cannot accept a country at war over disputed territory, and that such a move could push Russia to escalate further, even with nuclear weapons, before Ukraine could enter the alliance." ([The New York Times](#), травень 2023, автор — Steven Erlanger, the chief diplomatic correspondent in Europe for The New York Times)

"...doing so [a more concrete path to NATO membership] frustrates an eventual political settlement to the war that is favorable to Ukraine. Kyiv's willpower and its military forces have proved remarkably strong, but it's highly unlikely Ukrainian troops will vanquish the entire Russian military, causing Moscow to completely capitulate. Instead, a political agreement is the most likely path to the war's end, eventually. So clearly drawing Ukraine into or toward NATO now risks strengthening Russia's will to persist, prolonging what is already Europe's bloodiest conflict since World War II and resulting in potentially thousands more Ukrainian civilian casualties." ([Foreign Policy](#), травень 2023, автор — John R. Deni, a research professor at the U.S. Army War College's Strategic Studies Institute and a nonresident senior fellow at the Atlantic Council)

② Вступ України до НАТО зіграє на руку російській дезінформаційній політиці:

“Placing Ukraine on a speedier, clearer road toward membership in NATO turns Putin’s propaganda into prophecy. In turn, this facilitates Putin’s grip on Russian public opinion and undermines dissent among elites and within the military.” ([Foreign Policy](#), травень 2023, автор — John R. Deni, a research professor at the U.S. Army War College’s Strategic Studies Institute and a nonresident senior fellow at the Atlantic Council)

③ Україна політично не готова до вступу до НАТО, про що свідчить корупція, непрозорість влади та відсутність незалежної судової системи:

“And finally, inviting Ukraine into NATO now or formalizing the inevitability of its joining ignores the fact that the country is arguably not ready politically. Over the last three decades, Western values have become increasingly important for NATO, Hungary’s slippage in this regard notwithstanding. Following President Volodymyr Zelensky’s election in 2019 but before Russia’s invasion in 2022, Ukraine was at best a country struggling to solidify its democratic foundations. Freedom House, a nongovernmental organization that surveys governance, cited a lack of government transparency, endemic official corruption, and the lack of judicial independence as key reasons why Ukraine was deemed only “partly free.” Since the invasion and a wartime crackdown on civil liberties, Ukraine has arguably become even less free. Can Kyiv turn this around? Yes, but probably not until after the war ends and then contingent upon a broader consensus across Ukrainian society.” ([Foreign Policy](#), травень 2023, автор — John R. Deni, a research professor at the U.S. Army War College’s Strategic Studies Institute and a nonresident senior fellow at the Atlantic Council)

Французькі ЗМІ: акценти

У статтях французьких топ-ЗМІ на цю тему здебільшого робиться фокус на зміні позиції офіційного Парижу напередодні саміту НАТО у Вільнюсі: від закликів Макрона «не принижувати Росію» до підтримки вступу України до НАТО

"Près d'un an et demi après l'invasion russe, il n'est plus question, pour Paris, de ménager Vladimir Poutine. Ni même d'éviter de "l'humilier", comme l'a répété, dans les premiers mois de la guerre, Emmanuel Macron. Le président français appelle dorénavant à ouvrir la porte de l'Otan à l'Ukraine." (Le Figaro, червень 2023, автор — журналіст Clément Daniez)

Окремо зазначається, що Членство України в НАТО вигідне Франції, бо означатиме посилення безпеки Європи та меншу залежність від збройних сил США ([Le Monde](#), червень 2023, автор — політолог Pierre Haroche).

Німецькі ЗМІ: акценти

У німецьких ЗМІ наголошується на ухилянні німецьких лідерів від озвучування чітких умов та термінів для вступу України до НАТО, з огляду на небезпеку непередбачуваної реакції з боку Росії та неминуче втягнення країн-членів НАТО у війну:

"Das muss allen klar sein, weil dann die Nato unmittelbar Kriegspartei wäre", sagte er [Pistorius] mit Blick darauf, dass die Ukraine dann unter Berufung auf Artikel 5 des Bündnisvertrags militärischen Beistand von den Alliierten verlangen könnte." (Merkur.de, червень 2023)

Хоча тема вступу України до НАТО насамперед передбачає висвітлення поглядів, що існують стосовно перспектив приєднання країни до Альянсу, цей аналіз буде неповним без урахування історичного контексту питання членства України в НАТО та існуючих уявлень про його зв'язок із причинами сучасної війни Росії проти України.

Членство України в НАТО як причина повномасштабного вторгнення

У загальному медіаполі навколо теми членства України в НАТО питання зв'язку між ним та війною, яку Росія розв'язала в Україні, займає чималу долю. При цьому, аналогічно до того як погляди експертів та політиків про найближчі перспективи членства України в Альянсі діляться на два основні табори ("за" та "проти"), так і уявлення про історичне підґрунтя питання діляться на два ключові вектори, що висвітлені нижче:

- 1 **США спровокували Росію розширенням НАТО** після холодної війни, а рішення Бухарестського саміту НАТО 2008 року про те, що Україна стане членом Альянсу у майбутньому, стало причиною вторгнення Росії в Україну у 2014 році та повномасштабного вторгнення у 2022 році.

"The Bucharest summit declaration fundamentally short-circuited the accession process, putting the cart of NATO membership ahead of the horse of military and political reforms. The promise let Georgia and Ukraine off the hook too easily while strongly incentivizing the Kremlin to create frozen conflicts in each before they joined NATO." ([Foreign Policy](#), травень 2023, автор — John R. Deni, a research professor at the U.S. Army War College's Strategic Studies Institute and a nonresident senior fellow at the Atlantic Council)

Серед адептів цієї теорії — американський політолог Джон Міршаймер (John Mearsheimer):

"More recently, Mearsheimer outraged supporters of Ukraine with comments pinning much of the responsibility for Russia's invasion on American policy. Expanding NATO after the Cold War, and holding membership open to Ukraine, inflamed Russian fears, he argues." ([NY Post](#), травень 2023, автор — Daniel McCarthy, the editor of Modern Age: A Conservative Review)

Не можна сказати, що ця теорія розповсюджена лише серед нішевих кіл західних суспільств, адже її публічно озвучували і деякі всесвітньо відомі лідери думок (наприклад соліст гурту Pink Floyd Роджер Уотерз у [інтерв'ю CNN](#), серпень 2022). Крім того, моніторинг американських ЗМІ засвідчив наявність значної кількості статей на підтримку цієї ідеї у менш популярних американських медіа.

- ② **НАТО не загрозувало інтересам безпеки Росії**, і повномасштабне вторгнення в Україну не може бути аргументоване перспективами розширення альянсу.

Так, у ґрунтовній аналітичній публікації від видання [Polygraph](#) про поширення Китаєм російських дезінформаційних наративів про те, що у війні в Україні винні насамперед США (лютий 2023, автор — редактор Legu Zhang), наводиться низка фактів, які спростовують висновки Міршаймера чи Уотерза:

- Україна відмовилась від позаблокового статусу лише у 2014 році, після початку збройної агресії Росії;
- після початку повномасштабного вторгнення Україна пропонувала зафіксувати свій позаблоковий статус в обмін на мир, але Путін відмовився;
- Росія ніяк не відреагувала на кроки Фінляндії та Швеції до вступу в НАТО;
- саме дії Росії спровокували країни НАТО посилити свою обороноздатність.

"...it is misleading to say that NATO enlargement after the Cold War and Ukraine's potential NATO membership threatened Russia's security at its "doorstep," and that Russia was therefore compelled to "counterattack" by invading Ukraine. There is no evidence that NATO, a defensive alliance, sought war with Russia." ([Polygraph](#), лютий 2023, автор — редактор Legu Zhang)

"NATO's eastward expansion has long been a point of concern for Putin, who has claimed that the alliance is a threat to Russia's national security, despite the purpose of the alliance being primarily defensive in nature. Hoping to prevent this further expansion of the alliance, which was not on the table at the time, Putin ordered the unprovoked full-scale invasion of Ukraine in February 2022." ([Business Insider](#), квітень 2023, автор — Jake Epstein, a Defense Reporter)